

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Belchatowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Tomasz Marczyński

Protokolant: st. sekr. Dorota Kałuzińska

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 roku w Belchatowie

na rozprawie

sprawy z urzędu

z udziałem M. K., R. B.

o zmianę zarządzeń opiekuńczych

postanawia:

1. oddalić wnioski uczestników o przywrócenie im pełnej władzy rodzicielskiej;
2. stwierdzić brak podstaw do wydania dalszych zarządzeń opiekuńczych;
3. nakazać pobrać od R. B. i M. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 40,00 (czterdzieści) złotych tytułem opłaty.

UZASADNIENIE

W dniu 14.08.2015 r. wszczęto z urzędu sprawę z udziałem M. K. i R. B. o zmianę zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniej W. B..

Na rozprawie w dniu 10.12.2015 r. i 06.10.2016 r. pełnomocnik uczestników wnosił o zmianę postanowienia w zakresie władzy rodzicielskiej i przywrócenie M. K. i R. B. pełnej władzy rodzicielskiej wobec małoletniej W. B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia W. B. ur. (...) jest dzieckiem pochodzącym z nieformalnego związku uczestników M. K. i R. B..

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Belchatowie wydanym w dniu 09.02.2015 r. w sprawie III Nsm 575/14 uczestnikom ograniczono władzę rodzicielską wobec małoletniej W. B. poprzez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego nad sposobem wykonywania tej władzy. Wcześniej tj. w dniu 03.12.2014 r. w sprawie tej Sąd wydał postanowienie tymczasowe na mocy którego ustanowiono nadzór kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej przez uczestników.

Pierwsza wizyta kuratora w ramach wykonywanego nadzoru odbyła się w grudniu 2014 r. W jej trakcie ustalono, że uczestnicy wraz z małoletnią córką mieszkają w domu jednorodzinnym, który stanowi własność córki R. B. z pierwszego małżeństwa (uczestnik darował dziecku tę nieruchomości). Uczestnik podał, że podjął działania w celu ponownego uzyskania własności tej nieruchomości. Dom składa się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki i korytarza. Budynek był zaniedbany i zniszczony, sprawiał wrażenie nie wykończonego: podłogi położone były tylko w pokojach, w pozostałych pomieszczeniach na podłodze znajdowały się jedynie betonowe wylewki, ściany wymagały malowania,

w korytarzu również otynkowania. W pokojach znajdowały się stare, zniszczone meble. Dodatkowo w pokoju, który uczestnicy zajmowali razem z dzieckiem nie było drzwi. Otwór wejściowy zasłaniał materiał przymocowany za pomocą gwoździ.

W czasie sprawowania nadzoru kurator motywował uczestników m.in. do uporządkowania domu, przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych, dbania o higienę osobistą, podejmowania działań związanych z leczeniem dziecka np. zgłoszenia się na wyznaczoną wizytę do poradni audiologicznej.

W okresie od grudnia 2014 r. do sierpnia 2015 r. uczestnicy jedynie częściowo stosowali się do zaleceń kuratora : zmieniał się stan higieny pomieszczeń (raz było posprzątane, innym razem panował tam bałagan i brud) i samych uczestników. Pomimo wielokrotnych upomnień R. B. i M. K. nie wykonali prac porządkowych i remontowych (w tynkach znajdowały się dziury, okno w łazience wisiało na jednym zawiasie, w korytarzu znajdowały się stopy starych sprzętów, ubrań i mebli), które pozwoliłyby na bezpieczne poruszanie się dziecka po domu. Uczestnicy pouczali kuratora, że winien być jedynie zainteresowany stanem czystości pomieszczenia, w którym przebywa dziecko i to głównie w okolicy łóżeczka.

M. K. i R. B. zgodnie z zaleceniami kuratora sądowego w terminie udawali się z dzieckiem na szczepienie oraz do lekarza m.in. w poradni audiologicznej w (...) w Ł.. W marcu 2015 r. zdiagnozowano u małej niedosłuch i zalecono zakup dziecku aparatów słuchowych. Jednak przez okres roku zalecenie nie zostało zrealizowane.

Od czasu objęcia nadzoru ze środowiska, w którym zamieszkiwali uczestnicy dochodziły informacje o nadużywaniu alkoholu przez M. K. i R. B..

W dniu 19.07.2015 r. pracownik socjalny (...) w B. poinformował kuratora sądowego o tym, iż uzyskał anonimową informację o tym, że uczestnicy widziani są pod wpływem alkoholu. Nie było z nimi dziecka. Tego dnia R. B. i M. K. wraz z małą udali się do znajomych, gdzie spożywali alkohol. Dopiero w godzinach wieczornych mała W. B. została zawieziona przez siostrzeńca R. B. do matki uczestnika, mieszkającej w K..

W dniu 09.09.2015 r. po raz kolejny kurator sądowy uzyskał informację, iż uczestnicy znajdują się pod wpływem alkoholu, a pod ich opieką przebywa mała W.. Jak wynikało z relacji rano dziecko bardzo płakało, matka na nie krzyczała, później dziewczynka uspokoiła się. Po przybyciu do miejsca zamieszkania M. K. i R. B. kurator sądowy zastał uczestnika i jego szwagra, którzy znajdowali się pod znacznym wpływem alkoholu. R. B. miał rozcięty tył głowy; z rany sączyła się krew. W domu panował znaczny nieporządek (porozrzucane sterty ubrań, brudne naczynia, resztki jedzenia). Uczestnik oświadczył, że jego konkubina razem z dzieckiem poprzedniego dnia wyjechała do swojego ojca do P.. R. B. odmówił podania numeru telefonu do konkubiny i jej ojca, twierdząc, że nie ma takiego obowiązku i nie wie czy te osoby by sobie tego życzyły. Twierdził również, że jak nie ma dziecka w domu to może sobie wypić.

Z informacji uzyskanych przez kuratora sądowego od sąsiadów wynikało, że M. K. razem z dzieckiem na około pół godziny przed przybyciem kuratora udała się taksówką w kierunku B.. Sąsiedzi podali również, że uczestniczka znajdowała się pod wpływem alkoholu.

W wyniku podjętych działań przez kuratora i asystujących mu w czynnościach funkcjonariuszy Policji udało się ustalić numer telefonu uczestniczki i jej ojca. Pomimo kilku prób nawiązania połączenia z M. K. nie udało się z nią skontaktować. Kurator zatelefonował do ojca uczestniczki, który oświadczył, że córka u niego nie przebywa i nie miał z nią kontaktu od bardzo dawna. O godzinie 13.06 z kuratorem telefonicznie skontaktował się ojciec M. K. informując, że córka razem z małą W. przebywa w P. u swojej siostry. Ojciec uczestniczki podał również, że córka znajduje się pod wpływem alkoholu.

Około godziny 15.15 M. K. razem z małą córką wróciła do domu. Przybyły do miejsca zamieszkania uczestników kurator sądowy wezwał na interwencję funkcjonariuszy Policji. W miejscu zamieszkania uczestników nie zastano R. B.. Przez okno kurator oraz Policjanci zobaczyli M. K. leżącą pomiędzy kuchnią i łazienką. Uczestniczka miała opuszczone spodnie i majtki. Na widok funkcjonariuszy i kuratora zaczęła się niezdarnie ubierać. W mieszkaniu nie było dziecka.

Uczestniczka oświadczyła, że małeletnia jest z uczestnikiem u jego szwagra. Kurator w asyście Policji udał się na poszukiwania dziecka. Ostatecznie małeletnią odnaleziono w miejscu zamieszkania siostry R. B..

M. K. została zabrana przez Policję do KPP celem wykonania badania trzeźwości. Przeprowadzone badanie wykazało 1,19 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

Zdarzenie z dnia 09.09.2015 r. skutkowało wydaniem przez Sąd w dniu 14.09.2015 r. postanowienia tymczasowego na mocy, którego małeletnia W. B. została umieszczona w pieczy zastępczej – rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

/ dowód: zeznania świadka M. K. nagranie z dnia 10.12.2015 r. 00:25:12-00:49:40; zeznania świadka K. K. nagranie z dnia 10.12.2015 r. 01:14:04-01:32:34; zeznania świadka M. P. nagranie z dnia 10.12.2015 r. 00:32:34; sprawozdania oraz karty czynności zawarte w teczce nadzoru Opm(...); sprawozdanie z czynności interwencyjnych przeprowadzonych w dniu 09.09.2015 r. k. 17-23; notatka urzędowa z dnia 09.09.2015 r. k. 28, 30; protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości k. 29; postanowienie z dnia 14.09.2015 r. k. 31; karta zdrowia dziecka k. 141-149; skierowanie do szpitala k. 157 /

Od czasu umieszczenia małeletniej w pieczy zastępczej do dnia 10.12.2015 r. (wydanie postanowienia uchylającego postanowienie o zabezpieczeniu z dnia 14.09.2015 r.) uczestnicy widywali się z córką w wyznaczonych przez Sąd terminach na terenie (...) w B. oraz w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. W czasie tych spotkań małeletnia chętnie pozostawała w towarzystwie rodziców. Uczestnicy czas z dzieckiem spędzali na zabawie oraz zabiegach pielęgnacyjnych. Kiedy sprzyjałaby temu warunki atmosferyczne M. K. i R. B. zabierali córkę na spacer.

Kiedy małeletnia trafiła do pogotowia opiekuńczego miała zaniedbane włosy (z tyłu głowy kołtunki) oraz problemy z gryzieniem i przyjmowaniem stałych posiłków. Dziecko było bardzo drobne, miało rok i ważyło 7 kg. W trakcie pobytu w pogotowiu małeletnia miała urozmaiconą dietę (przygotowywane na pełnowartościowym mleku kaszki, kleiki, owoce, obiady przeznaczone dla dzieci), zaczęła jeść stałe pokarmy podawane łyżeczką. W efekcie dziecko urosło i przytyło, poprawił się wygląd jego skóry. W czasie pobytu w rodzinie zastępczej u małeletniej pojawiły się postępy w rozwoju mowy - dziecko zaczęło wypowiadać sylaby.

/ dowód: zeznania świadka M. Z. nagranie z dnia 10.12.2016 r. 00:57:22-01:08:09; zeznania świadka M. K. nagranie z dnia 10.12.2015 r. 00:25:12-00:49:40; wnioski o widzenia z dzieckiem oraz zarządzenia o wyznaczeniu terminu wizyty k. 46, 49, 66; postanowienie z dnia 10.12.2015 r. k. 20; sprawozdania oraz karty czynności zawarte w teczce nadzoru Opm (...); notatka (...) z dnia 23.09.2015 r. k. 110 /

Uczestnik zakończył remont domu, który deklarowany był od lutego 2015 r. Zamontowano drzwi wejściowe. W głównym korytarzu, z którego wchodzi się do pokoju przeznaczanego dla dziecka oraz kuchni wydzielono małe pomieszczenie na piec centralnego ogrzewania, by zabezpieczyć dziecko przed ewentualnym poparzeniem. Na podłodze korytarza zostały położone kafelki. W pokoju przeznaczonym dla małeletniej zaklejono dziury w tynkach, pomalowano ściany, a na jednej z nich położono kolorową tapetę. W drugim pokoju położono panele, pomalowano ściany na suficie zamontowano kasetony. W kuchni również przeprowadzono malowanie, na podłodze położono płytki. Znajdujące się w niej meble odnowiono i ustawiono w taki sposób, by zapewnić dziecku bezpieczeństwo(np. kuchenkę gazową z butą ustawiono z boku, a nie jak poprzednio na środku pomieszczenia). Wyremontowano również łazienkę.

W domu znajduje się centralne ogrzewanie, bieżąca woda.

/ dowód: zeznania świadka M. K. nagranie z dnia 10.12.2015 r. 00:25:12-00:49:40; wywiad kuratora z dnia 10.11.2015 r. i 20.11.2015 r. k. 184-187, 199-201/

R. B. podjął pracę w charakterze mechanika samochodowego w ramach umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu. Umowa została zawarta na rok. Dodatkowo uczestnik podejmuje w tym zawodzie prace dorywcze oraz prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni ok. 2 ha. W ostatnich trzech latach sprzedał część ziemi o powierzchni ok. 1 ha. Ostatniej transakcji dokonał rok temu i uzyskał z niej kwotę ok. 50 tys. zł. Pieniądże w części przeznaczył na remont domu.

M. K. nie pracuje zawodowo, zajmuje się opieką nad dzieckiem oraz prowadzeniem domu. Uczestniczka leczy córkę logopedycznie, ze względu na niedosłuch oraz psychologiczne z uwagi na nadpobudliwość małej. Udała się również z dzieckiem na konsultacje do szpitala w K.. Ponadto było badane przez neurologa.

Rodzice dziecka zakupili dla córki aparaty słuchowe. Małoletnia posiada zabawki adekwatne do jej wieku.

Od września 2015 r. ze środowiska sąsiedzkiego nie dobiegają informacje o nadużywaniu przez uczestników alkoholu. Natomiast zdarza się, że uczestnicy nie przywiązują wagi do takiego zaaranżowania przestrzeni w domu, by była ona bezpieczna dla małej, która jest bardzo ruchliwym dzieckiem. Podczas jednej z wizyt kurator zwrócił uwagę uczestników na panujący w domu nieporządek: porozrzucone ubrania i obuwie, naderwane mocowanie karnisza, otwarte i niezabezpieczone wejście do pomieszczenia gospodarczego, w którym leżały szyby i narzędzia. W kuchni przedmioty gospodarstwa domowego znajdowały się zasięgu rąk dziecka. Kurator motywuje również uczestniczkę do systematycznego wdrażania małej do noszenia aparatu słuchowego, ponieważ M. K. wyraziła opinię, iż aparat nie jest dziecku konieczny, gdyż mała słyszy, nie wysłuchuje tylko szeptów.

/ dowód: zeznania R. B. nagranie z dnia 06.10.2016 r. 00:20:48-00:39:37; zeznania M. K. nagranie z dnia 06.10.2016 r. 00:40:18-00:50:25; karta czynności nadzoru z za sierpień 2016 r. znajdująca się w teczce nadzoru Opm (...)

Sąd zważył co następuje:

Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje sądową ingerencję w sprawowanie władzy rodzicielskiej, polegającą m.in. na ograniczeniu władzy rodzicielskiej w razie stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu władzy rodzicielskiej (art. 109 kro). Podstawę tej ingerencji stanowi ustawowa przesłanka zagrożenia "dobra dziecka". Określenie to oznacza dodatnią - w społecznej hierarchii wartości - ocenę sytuacji dziecka z punktu widzenia zaspokojenia jego potrzeb za pomocą świadczeń o charakterze majątkowym i niemajątkowym. W praktyce orzeczniczej przyjmuje się, iż "dobra dziecka" oznacza jego prawidłowy rozwój psychofizyczny oraz duchowy.

Więź rodzinna między rodzicem a dzieckiem oparta na uczuciu miłości z reguły stanowi dostateczną gwarancję prawidłowego wykonywania władzy rodzicielskiej.

W przedmiotowej sprawie przesłanka z art. 109 kro została spełniona. Choć w toku sprawy nie była kwestionowana właściwa więź emocjonalna łącząca uczestników z dzieckiem to jednak nie można nie zauważyć uchybień R. B. i M. K. w zakresie zapewnienia córce właściwych warunków wychowawczych. Główną przyczyną tego stanu rzeczy było niezapewnienie dziecku właściwych warunków mieszkaniowych jak również nadużywanie przez uczestników alkoholu oraz sprawowanie pieczy nad małą w stanie po spożyciu alkoholu. Podkreślić należy, że mimo systematycznych wizyt kuratora sądowego R. B. i M. K. nie podjęli z nim współpracy w celu zmiany swojego funkcjonowania w rolach rodzicielskich. Przede wszystkim kwestionowali kompetencje kuratora w zakresie kontrolowania warunków mieszkaniowych w jakich przebywa dziecko. Ponadto mimo przekazywanych przez kuratora informacji o placówce medycznej, w której możliwa będzie dodatkowa diagnoza związana z zaburzeniem słuchu małej, uczestnicy nie podjęli działań w celu umówienia terminu konsultacji.

Postawa uczestników doprowadziła do wszczęcia w sierpniu 2015 r. z urzędu postępowania o zmianę zarządzeń opiekuńczych. Okoliczność ta nie zmobilizowała R. B. i M. K. do zmiany swojego funkcjonowania oraz podjęcia współpracy z kuratorem w celu modelowania należytych postaw rodzicielskich. Kumulację ich zaniedbań w tym zakresie stanowiło zdarzenie z dnia 09.09.2015 r., kiedy to R. B. i M. K. znajdowali się pod znacznym działaniem

alkoholu a pod ich opieką pozostawała małaletnia W.. Zdarzenie to skutkowało tymczasowym umieszczeniem małaletniej W. B. w rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Dopiero pozbawienie uczestników sprawowania bieżącej pieczy nad córką skłoniło ich do zmiany sposobu funkcjonowania. R. B. i M. K. zaprzestali spożywania alkoholu. W trakcie pobytu dziecka w pogotowiu rodzinnym systematycznie odwiedzali je i w sposób właściwy wykonywali bieżącą pieczę nad córką. Co więcej zakończyli remont domu, w wyniku którego dziecko ma zapewnione adekwatne do wieku warunki mieszkaniowe. Dodatkowo podjęli właściwe leczenie niedosłuchu dziecka (konsultacja w szpitalu w K., zakup aparatów słuchowych). Ponadto zgodnie z zaleceniami objęli córkę programem wczesnego wspomaganie rozwoju, który obejmuje m in. zajęcia z logopedą.

Jednocześnie zauważyć trzeba, że od momentu wprowadzania pozytywnych zmian w wypełnianiu zadań rodzicielskich przez uczestników upłynął zbyt krótki okres czasu, by móc prognozować co do trwałości tej sytuacji. Dodatkowo nadal zdarzają się uczestnikom uchybienia we właściwym wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Przykładowo uczestniczka bagatelizowała konieczność noszenia przez dziecko aparatu słuchowego. Ponadto zdarza się, że uczestnicy nie przywiązują wagi do troski o porządek w domu, który zapewniłby małaletniej bezpieczeństwo (np. wejście do pomieszczenia gospodarczego, w którym leżały szyby i narzędzia było otwarte i niezabezpieczone; w kuchni przedmioty gospodarstwa domowego znajdowały się zasięgu rąk dziecka). Dlatego, zdaniem Sądu zasadnym jest utrzymanie nadzoru kuratora sądowego nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej wobec małaletniej W. przez R. B. i M. K.. Zaznaczyć trzeba, że utrzymanie ograniczenia uczestnikom władzy rodzicielskiej poprzez nadzór kuratora z jednej strony stanowić będzie wystarczający środek ochrony interesów małaletniej z drugiej zaś jest wyrazem przekonania Sądu, iż R. B. i M. K. kontynuując podjęte działania w celu właściwego wywiązywania się z obowiązków rodzicielskich w przyszłości będą zdolni do wykonywania pełnej władzy rodzicielskiej nad córką. Jednocześnie podkreślić należy, że ustalając nadzór kuratora nad sprawowaniem władzy rodzicielskiej Sąd nie określa precyzyjnie okresu jego trwania. Termin jego uchylenia zależy jedynie od skuteczności podjętych przez rodziców dziecka działań, które zapewnią wykonywania władzy rodzicielskiej nad córką w sposób niezagrażający dobru małaletniej.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w punkcie 1-2 postanowienia.

W przedmiocie kosztów sądowych rozstrzygnięto w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.) w zw. z art. 520§1 kpc.

Sygn. akt. II Ca 826/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

Sędziowie: SSO Jarosław Gołębiowski

SSR del. Przemysław Maciejewski (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2016 roku

sprawy z urzędu

z udziałem M. K., R. B.

o zmianę zarządzeń opiekuńczych

na skutek apelacji uczestników

od postanowienia Sądu Rejonowego w Belchatowie

z dnia 6 października 2016 roku, sygn. akt III Nsm 434/15

postanawia: oddalić apelację.